

Življenje z glasbo

Živel sem v Kurji vasi pri starih starših. V naši družini je bila glasba doma. Ata Albin je igral kitaro, midva z bratom Borisom violino, najmlajši brat Janez pa havajsko kitaro. V Gostinčarjevi hiši na Stari Savi je živel Ludvik Veber, ki je bil odličen pianist in je imel svoj ansambel. Nama z bratom Borisom je prepisal in podaril veliko not. Na Jesenicah so bila takrat tri gledališča. Ludvik je z ansamblom igral v gledališču v Krekovem domu. Našega ata Albina so včasih povabili zraven v gledališče na predstavo, ker je igral kitaro in pel. Po naravi je bil »foksner« in je bil seveda takoj za to. Včasih je tako tudi sodeloval pri predstavah.

Leta 1946 sem hodil v peti razred osnovne šole. Moj razrednik je bil Srečko Tič. S sošolcem naju je vključil v priprave za predstavo Princeska in pastirček. S Staretovo Vero smo igrali Veliko potovanje. Predstava je bila ob treh popoldne, jaz pa sem malo pozabil na uro in prišel z nekajminutno zamudo. Vsi so me že čakali, režiser Tič pa mi je pripeljal eno okoli ušes, da sem se kar zasukal. Po zaključku predstave pa je stopil do mene in mi rekel: »Ljubo, to je bila pa tvoja najboljša predstava!« Igrali smo tudi Linhartov Ta veseli dan ali Matiček se ženi v izvirnem jeziku. Igral sem barona Naletela. Obleke smo si izposodili iz nekega gledališča. Še danes se spominjam, kako zelo težke so bile. Ko smo šli na gostovanje, sem jih moral v dveh težkih kovčkih nositi s seboj. To predstavo smo res velikokrat ponovili. Za nagrado smo dobili teden dni počitnic v Crikvenici, kar je bilo za nas veliko doživetje. Režiserja Tiča je nadomestil Bojan Čebulj, ki je v Ljubljani na akademiji študiral igro. Čeprav študija ni zaključil, se je seznanil s sodobnim gledališčem tistega časa. Tako so tudi na

Ljubo kot baron Naletel v predstavi Matiček se ženi, last. L. Kokošinek

Jesenicah začeli uprizarjati sodobne predstave, mi pa smo prenehali z igranjem. Oba z bratom Borisom sva bila prva učenca violine v glasbeni šoli na Jesenicah. Takrat je glasbeno šolo vodila ravnateljica Černivčeva, ki je potem odšla z Jesenic. Bila je tudi korepetitorica in je spremljala učence na produkcijah. Na eni od produkcij sem igral ples palčkov. Preden sem bil na vrsti, sem šel v bufet in popil kozarec vina za korajžo. Ker ga nisem bil navajen, se me je »prijel«. Skladbo sem uspešno odigral, ko pa sem prišel do refrena, sem ga dvakrat ponovil. Korepetitorica se je v hipu znašla in uspešno sva odigrala do konca. Po nastopu pa mi je dala vedeti, da sem se zmotil. Od sramu sem si prisegel, da tega ne bom nikoli več naredil.

Nama z bratom sta se pridružila še harmonikar z vzdevkom Šubert, ki je prišel iz Zaštreke, in kontrabasist Tonček Razinger – Volarjev Tonček iz graščine na Stari Savi. Zahajali smo v graščino in tam igrali. Enkrat smo se odpravili na ples v hotel Belcijan v Planino pod Golico. Gor smo se peljali s furmanom. Ker je bilo pozimi, ko je bilo veliko snega, smo morali v dolino peš. Tonček je nekaj časa pešačil in vlekel bas za sabo, potem pa ga je položil na sneg, sedel nanj in se odpeljal navzdol. Do prvega ovinka je šlo gladko, potem pa je kontrabas zletel s ceste naravnost v drevo, Tonček pa v sneg. Od kontrabasa so ostale le strune ...

V nedeljo po maši smo šli k Ludviku v blok na Plavžu, kamor so se preselili s Stare Save. Ludvik je igral klavir, njegova sestra Erna čelo, midva z bratom Borisom violino in ata Albin kitaro. Rojstnih dni takrat nismo praznovali, ampak smo hodili po domovih igrat za godove – »ofirat«. Najprej smo zaigrali eno ali dve že na hodniku, potem pa smo odšli do stanovanja, kjer so nas že čakali ob obloženi mizi. Šubert je raje videl poln kot prazen kozarec. Nekoč je vzel zajemalko in jo prislonil k ušesu, kot da bi telefoniral ženi. Sporočil ji je, da ji bo prinesel vino domov, a ga mora še prej sam pokusiti. Ata Albin je ob taki priložnosti večkrat deklamiral svojo različico pesmi Antona Funtka Lakomni pes. Besedilo je kar malo po svoje priredil in je šlo nekako takole: »Pes ukrade kos mesa, z njim čez vodo se poda ...« Zraven se je tako spakoval, da so vsi prisotni pokali od smeha.

Nekaj let sem delal v železarni. Ko sem se nekega dne vračal domov, me je pred Kazino počakal Šubert in me poklical k sebi z besedami: »Kapre, prid sem!« Pokazal mi je pismo, ki naj bi mu ga pisal pokojni prijatelj, a je bilo očitno, da ga

je napisal sam. Na koncu pisma je bilo sporočilo: »Tam ga pijte, tu ga ni!« Z bratom Borisom in Edijem ter Danijem Kavčičem smo sestavili manjšo zasedbo ter igrali na veselicah. Leta 1952 smo igrali na prireditvi ob zaključku šolskega leta v internatu Podmežaklo. Prireditev je organiziral Balon, ki je imel trgovino pri Hermanovem mostu in je bil ekonom. Igrali smo tudi na nekaj porokah. S Kodričevim Ivkom, ki se je po vojni vrnil iz Amerike s havajsko kitaro, sva skupaj igrala na nekaj porokah in zabavala svate. Spominjam se poroke Šolarjeve Irene in Gluharjevega Tončka s Stare Save. Ivko je naredil mizico s tremi nogami. Napravil je posebno držalo s skritim zatičem, ki sva ga nataknila na prst. Ko sva prijela mizico, se je zatič zataknil pod ploščo, midva pa sva lahko iztegnila prste ter na ta način dvigovala in spuščala mizico. Prisotnim sva rekla, da kličeva duhove ranjkih. Ivko mi je z dogovorjenim znakom sporočal, kdaj naj dvignem oziroma spustim mizico. Prisotni so bili šokirani in so debelo gledali, midva pa sva komaj zadrževala smeh.

Poleg tega sem igral v treh orkestrih. Najdlje sem sodeloval v orkestru Rada Kleča, ki je igral v gledališču in spremljal operete. Prva opereta, v kateri smo igrali, je bila Lumpacij Vagabund. Uprizorili so jo v zgodnjih petdesetih letih. V poletnem času smo igrali v letnem gledališču na Ukovi. Na oder smo že skoraj postavili opereto Gorenjski Slavček, a se je zataknilo pri zborovski izvedbi Ave Marije, ki za tiste čase ni bila primerna. Zato je vse skupaj odpadlo.

Orkester Glasbene šole Jesenice na jubilejnim koncertu ob 10. obletnici, Železar let. 1956, št. 3, str. 67

Potem smo igrali Goldonijevo Krčmarico Mirandolino. Glavno vlogo je pela Marjanca Bručan, pozneje poročena Čebulj. Leta 1954 smo na oder postavili Malo Floramye, leto za tem pa Gregorčeve Melodije srca. Glavno vlogo je pela Pavlica Kleč, ki je imela zares lep glas.

Med eno od predstav smo sedeli v »koritu« pod odrom gledališča. Zadnji del orkestra, kjer je bil tudi kontrabasist, je bil pod odrskimi deskami. Ker v drugem dejanju ni igral, je vpel kontrabas med tla in strop ter odšel v bife. Orkester je medtem igral naprej, inštrument pa se je zaradi vibracij premaknil in sredi predstave z glasnim treskom zgrmel na tla. Žena Vlasta je z mammo sedela v prvi vrsti na balkonu in spremljala predstavo. Ko se je to zgodilo, pa je mama rekla: »Sem mislila, da je Ljubo okoli padel, ker ni še nič jedel.«

V šestdesetih letih smo igrali še Gregorčevo opereto Tremerski dukat in Müllerjevo Pri belem konjičku, potem pa smo z uprizarjanjem operet okoli leta 1960/70 prenehali.

Priljubljena oblika zabave so bili tudi plesi. Sam sem znal nekaj plesnih korakov, zato sem naučil še sošolce. Plesi so bili pri Jelenu in tja smo zelo radi hodili, dokler jih niso zaradi dotrajanega stropa prepovedali. Potem smo hodili plesat v hotela Korotan in Pošta, najraje pa v TVD Partizan. Tam sta bila najboljša program in organizacija. Najboljše so bile obrtniške veselice, ki pa so bile načeloma zaprtega tipa. Brat Boris je pripeljal na ples dve dekleti iz knjigarne. Tako je manjkal en fant in nadomestil sem ga jaz. Ko smo vstopili, sem pri vratih zagledal ata Miha z mammo Julijo. Ker sem ata poznal iz železarne, sem stopil do njiju in mammo vprašal, če grem lahko plesat s hčerko Vlasto. Dovolila je in potem sva zaplesala. Na sredi dvorane je bil velik zvon, ki so ga proti plačilu dvignili in ponovno spustili, ko se je vanj skrtil par plesalcev. Ker mi je bila všeč, sem plačal, da sva se skrila v zvon. Ko sva odplesala, sva odšla v prvo nadstropje, kjer so bili »separejčki« in sva bila lahko malo sama. Zgodba se je srečno nadaljevala in potem sva skupaj hodila na plese. Poleti sva šla na vrt Kazine, kjer je bila živa glasba. Med drugim so igrali tudi Avseniki.

Ko sva se poročila in si ustvarila družino, smo se preselili v novo hišo, ki smo jo zgradili Podmežaklo. Zaposlil sem se v železarskem izobraževalnem centru, žena Vlasta pa najprej v obratni ambulanti, potem pa pri Vodovodu Jesenice.

Vlasta je povedala, da je bila pri Vodovodu v ekipi kegljačic. »Tistega dne so imeli tekmovanje v Kranju in že zjutraj okoli desetih sem odšla od doma. S tekmovanja sem se vračala proti večeru. Ko sem šla mimo hiše Janeza Novaka, me je prestregla njegova žena Beti in me potegnila v hišo, kjer je bila ohcet. Z njihovo hčerko Metko se je ženil Joža Čop, sin znanega alpinista. Povedala sem, da sploh še nisem bila doma in jim moram sporočiti, kje sem se ustavila. Poklicala sem moža, ki pa ni bil zato, da se mi pridruži. Tako sem se sama pridružila veseli družbi. Razpoloženje je bilo iz ure v uro bolj veselo in ob polnoči so me našemili v 'fovš' nevesto, ki so jo podtaknili ženinu. Potem so na vrata potrkali člani ansambla Caravelle in zabava se je še bolj razživela ter trajala do jutra. Ob šesti uri zjutraj, ko se je že danilo, smo stali na balkonu in peli Mi ga spet žingamo.« S tem dejanjem je bila ohcet zaključena.

Po vseh teh letih ima glasba še vedno pomembno vlogo v najinem življenju. Končno sem dočakal, da imajo Jesenice spet simfonični orkester, ki je bil ustanovljen septembra 2015. Povabljen sem bil k sodelovanju in z veseljem spet igram violino v Simfoničnem orkestru Jesenice. Na koncertih me iz dvorane spremljajo žena Vlasta ter sin in hči z družinama.

Simfonični orkester Jesenice, foto Sašo Valjavec, arhiv GŠJ